

Metsähallituksen luontopalvelut

Upeimman luontomme hoitaja

VUOSIKERTOMUS 2014

METSÄHALLITUS

Uusia avauksia, lisää vaikuttavuutta

Vuosi 2014 oli Metsähallituksen luontopalveluille laajentuneen toiminnan ja uusien avausten vuosi. Samalla yhteiskunnallinen vaikuttavuutemme kasvoi.

Olemme kansainvälisestikin arvostettu kansallispuistojen hoitaja, jonka tuottamat luonto- ja eräpalvelut pistävät eurot poikimaan paikallistalouteen. Tätä osaamistamme hyödynnäme nyt maamme kulttuuri-perinnön hyväksi, kun hoitoamme tuli

Museovirastolta 29 merkittävää kulttuuriperintökohdetta kuten Kajaanin, Raaseporin ja Kuusiston rauniolinnat.

Vaikuttavuutemme kasvoi myös suomalaisten hyvinvoinnin edistäjänä. Viime vuonna aloimme järjestelmällisesti seurata, minkä arvoiseksi kansallispuistojen kävijät ja metsästys- ja kalastusasiakkaamme arvioivat luontokokemuksensa. Korkealle, käy ilmi kyselytutkimukstamme: esimerkiksi kansallispuistokäynnin hyvinvointivaikutus arvioidaan keskimäärin 208 euron arvoiseksi. Se vastaa useita asiakaskuukausia kuntosalilla.

Myös hankeosaamisemme on kasvanut, niin että vuonna 2014 hankepottimme

oli kaksinkertainen verrattuna vuoteen 2010. Yli 110 työtöntä nuorta pääsi meillä työelämän alkuun eri puolilla Suomea. Lieksan kaupungin kanssa osoitimme yhteishankkeessa, miten pitkäaikaistyöttömät saadaan aktivoitumaan ja elämään kiinni luontoliikunnan avulla. Työllistimme aiempaa enemmän avolaitosvankeja, millä voi olla huomattava merkitys, sillä luonnossa tehty työ auttaa jatkossa vankeja sopeutumaan yhteiskuntaan.

Kuluva kevät eduskuntavaaleineen on merkittävä Suomen tulevaisuuden kannalta. Julkishallinnolta edellytetään tiukkaa talouskuria ja parempaa tuottavuutta. Tämä on oikein, sillä kysehän on yhteisistä verovarosta. Luontopalvelut onkin kyennyt toimimaan tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti.

Toivottavasti olemme tämän lisäksi onnistuneet osoittamaan, että tehokkuus voi olla muutakin kuin sitä, että yhä suurempi määrä töitä tehdään yhä pienemmällä henkilöstömäärällä. Luontopalvelujen tapauksessa se on lisäarvon tuottamista koko yhteiskunnalle: kansalaisille ja elinkeinoelämälle. Toivomme, että tulevakin hallitus ja eduskunta tukevat työtämme maamme luonnon ja kulttuuri-perinnön puolesta ihmisten ja Suomen talouden hyväksi.

Rauno Väisänen, luontopalvelujohtaja

Suosittu Raaseporin rauniolinna siirtyi Metsähallituksen luontopalvelujen hoitoon vuonna 2014.

Oulanka vetää yhä enemmän vieraita myös alueen muihin kohteisiin. Oulangan kansallispuiston kävijät toivat lähialueelle 2,7 miljoonaa euroa enemmän kuin viisi vuotta sitten.

KUVA: BASECAMP OULANKA

Kansallispuistot ja eräretket tuovat hyvinvointia – myös talouteen

Metsähallituksen luontopalvelu-yksikkö hoitaa kansallispuistoja ja muita suojelualueita sekä tuottaa kalastus- ja metsästyspalveluja valtion alueilla. Upeat maisemat ja turvalliset reitit innostavat luontoon liikkumaan. Kansallispuistoissamme vierailtiin n. 2,3 miljoonaa kertaa vuonna 2014, ja kävijöiden rahankäytön kokonaisvaikutus oli yli 125 miljoonaa euroa.

Elinvoimaisuus ja onnellisuus kohenevat retkillä Suomen kansallispuistoihin ja muihin laadukkaisiin luontokohteisiin, kävi ilmi selvitykses-

tämme. Kävijöiden kokemia luontoilun psyykkisiä, sosiaalisia ja fyysisiä vaikutuksia ei ole aiemmin tutkittu Suomessa yhtä laajasti.

Selvityksen mukaan retki kansallispuistoon rauhoittaa mieltä ja torjuu stressiä. Koetut terveyshyödyt ovat merkittävämpiä luonnon helmassa yöpyjillä verrattuna päiväretkeilijöihin. Porukalla kulkevien sosiaalinen hyvinvointi lisääntyy ja ystävyysuhteet lujittuvat. Retkeilijät nauttivat myös fyysisesti: esimerkiksi puhdas ilma ja hiljaisuus tekevät hyvää keholle.

Myös kalastajat ja metsästäjät kokevat hyvinvoinnin lisääntyvän sitä enemmän

mitä pidempään retki kestää. Erityisesti naiset ja työikäiset kokevat rentoutuvansa näillä retkillä. Kansallispuistokäynnillä patikoitiin keskimäärin 15 km ja metsästysretkellä yli 8 km.

Suomen luonto tutuksi miljoonayleisölle

Kansallispuistoissa ja muilla hoidossamme olevilla alueilla vierailtiin viime vuonna yhteensä 5,6 miljoonaa kertaa ja verkko-palveluissamme lisääntyivät erityisesti mobiililaitteista tehdyt käynnit.

Komeat kansallismaisemat houkuttavat Oulangan kansallispuistoon

Metsähallituksen luontopalvelut alkoi kehittää eduskunnan myöntämällä lisätalousarviorahalla kiinankielisiä asiakas- ja retkeilypalveluja Inari-Saariselkä-alueella ja Nuuksiossa. KUVA: JOUNI MÄNNISTÖ

Kuusamossa ja Pohjois-Karjalan luonnon huipulle Kolin kansallispuistoon. Uudistimme näiden suosittujen kohteiden luontokeskusten näyttelyt. Kolin luontokeskus Ukon perusnäyttely ”Katse kansallismaiseen” avattiin joulukuussa. Oulangan uusittu näyttely ”Keskellä virtaa joki” hyödyntää uutta tekniikkaa, jonka avulla vierailija pääsee näyttelytilassa keskelle kosken kohinaa. Näyttelyn sekä Oulangan ja Paanajärven kansallispuistoista kertovan luontoesityksen ”Vuodenaikojen valtakunta” rahoittivat Euroopan unioni sekä Suomen ja Venäjän valtiot Fennoscandian Green Belt -hankkeena.

Kaikissa luontokeskuksissamme vierailtiin yhteensä yli miljoona kertaa viime vuonna. Ylä-Lapin luontokeskus Siidassa ja Pyhä-Luoston luontokeskus

Naavassa vieraita kävi kummassakin lähes 100 000 ja Suomen luontokeskus Haltiassa Espoossa 115 000. Haltian vieressä Nuuksion kansallispuistossa käytiin lähes 300 000 kertaa.

Lappi, Itä- ja Koillis-Suomi sekä pääkaupunkiseutu ovat myös venäläisten turistien suosiossa. Kaksivuotisen hankkeen aikana parannamme venäjänkielisiä palvelujamme mm. kielikoulutuksella ja tuottamalla venäjänkielistä aineistoa.

Vastaavasti kiinalaisille suunnatun hankkeen myötä kehitämme ja markkinoimme Nuuksion, Urho Kekkosen ja Lemmenjoen kansallispuistojen sekä Suomen luontokeskus Haltian ja luontokeskus Siidan palveluita. Metsähallituksen asiakaspalveluhenkilökunta sekä yrittäjät perehtyvät Kiinan kulttuurin ja kielen

alkeisiin. Hunanin metsähallituksen edustajat puolestaan vierailivat pääkaupunkiseudulla ja Pohjois-Lapissa.

Kumppaneilta kehuja ja kehitystoiveita

Metsähallituksen luontopalvelut on laajasti verkottunut organisaatio, jonka kumppaniverkostoon kuuluu sekä yrityksiä, järjestöjä että valtionhallintoa kaikkialta Suomesta. Selvitimme ohjaavien ministeriöiden toimeksiannosta, mitä kumppanimme ajattelevat meistä. 500 vastaajasta 70 % pitää luontopalveluja yhteistyökykyisenä, palvelukykyisenä ja avoimena kumppanina. Saimme kiitosta osaamisestamme ja asiantuntemuksestamme. Luontopalvelujen resurssien riittävyys tulevaisuudessa kuitenkin

huolestutti vastaajia. Eniten kehitettävää nähtiin yhteistyössä Lapin matkailuelinkeinon kanssa.

Vuonna 2014 lisäsimme luontomatkailun edellytyksiä Lapissa koti- ja ulkomaisille kävijöille sekä kesällä että talvella. Suomen suosituimman kansallispuiston, Pallas–Yllästunturin, käyntimäärä ylsi nyt puoleen miljoonaan. Osansa tähän on kasvaneella kesämatkailulla. Yhdessä paikallisten yrittäjien kanssa kehittämämme Kylästä kylään -tuotekokonaisuus on osoittautunut menestykseksi: yli sata yhteistyöyrittäjä tarjoaa matkailijoille palvelujaan, mm. majoitusta ja matkatavaroiden kuljetusta reitin varrella.

Asiantunteva opastointi on haluttua paikallista palvelua. Koulutus kuntayhtymä Lappia toteutti kanssamme työelämälähtöisen eräopastokoulutuksen. Kokoimme myös tiedot Pallas–Yllästunturin luonnosta ja historiasta helpollukiseksi paketti matkailijoiden ja matkailuyri-

tysten käyttöön sekä teimme opaskirjan, josta selviävät valtion mailla toimimiseen tarvittavat luvat ja sopimukset.

Kansallispuistot Lapin matkailun kärkituotteiksi -hankkeessa olivat mukana Pyhä–Luoston, Urho Kekkosen ja Lemmenjoen kansallispuistot. Kehitimme yhdessä yritysten kanssa valtakunnallisen toimintamallin kansallispuistojen käyttämisestä luontomatkailun tuotteistamisessa ja markkinoinnissa.

Luontoelämyksiä tarjolle kumppanien kanssa

Kainuuseen ja Koillismaalle perustimme 200 rantakilometrin verran uusia jokikalastuskohteita. Lijoen keskiosan yhteislupakohteen vedet koostuvat Metsähallituksen ja viiden osakaskunnan vesistä. Kohteella on runsaasti koskia, virtoja ja suvantoja. Yleisimmät saaliit ovat harjus, taimen ja hauki. Korvuan–Näljänkajoen yhteislupakohteella on pituutta peräti 110

Suomussalmen Yli-Vuokki antoi saalista. Vapapäivänä kesäkuussa lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan kalastusperinteeseen ja kisaamaan tuloksista. KUVA: METSÄHALLITUS / KARI SARAJÄRVI

Sydänliitto palkitsi Metsähallituksen sydänterveyden edistäjän valtakunnallisella tunnustuspalkinnolla 2014. Perusteluna oli Metsähallituksen monipuolinen toiminta luonnossa liikkumisen kannustajana kansallispuistojen retkeilytarjonnasta laajoihin metsästys- ja kalastusmahdollisuuksiin. Erityiskiitoksen saivat Luonto liikuttamaan -hanke ja Luontoon.fi-verkkopalvelu.

Suomen Sydänliitto ry
Finlands Hjärtförbund rf

kilometriä. Useista virkistyskalastuskohteistamme tuotettiin myös videoesittelyjä.

Vapapäivä järjestetään koululaisten kesäloman ensimmäisenä lauantaina, jolloin kaikki alaikäiset saavat kalastaa ilmaiseksi teemapäivän kohteilla. Metsähallituksen ja Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön tapahtumaan innostui viime vuonna mukaan yli 700 lasta ja nuorta.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna vietettiin toista kertaa Suomen luonnon päivää, jonka pääjärjestäjät ovat Suomen ympäristökeskus, Suomen luonnonsuojeluliitto, Metsähallituksen luontopalvelut sekä Biologian ja maantieteen opettajien liitto. Tapahtumia oli ympäri maata yli sata, ja ne keräsivät yhteensä yli 11 000 osallistujaa. Puijo liikuttaa -tapahtumassa tarjosimme pohjoissavolaisten liikuntajärjestöjen, yritysten ja Kuopion kaupungin kanssa perheille laajan valikoiman liikunnan riemuja.

Luonto liikuttamaan -hankkeemme merkeissä koulutimme Pohjois-Savon Martat ry:n kanssa vapaaehtoisia metsämarttoja opettajien ja koululaisten avuksi, jotta kouluryhmät pääsevät helposti

metsään. Tavoitteena on madaltaa opettajien kynnystä lähteä oppilaiden kanssa luontoon. Samalla kehitetään uusia toimintamalleja lasten luontosuhteen ja terveyden edistämiseksi.

Luonnon hyvinvointivaikutuksista laaja selvitys

Kansallispuistot ja eräretket voivat olla merkittävä ja edullinen apu terveysongelmien ennaltaehkäisyssä, osoittavat vuonna 2014 julkaisemamme selvitykset. Kävijöiden kokemia luontoilun psyykkisiä, sosiaalisia ja fyysisiä vaikutuksia ei ole ennen tutkittu Suomessa näin laajasti. Tulokset analysoi hankekumppanimme Oulun Diakonissalaitos.

Suomen kansallispuistoissa vuonna 2013 vierailneiden retkeilijöiden kokemien terveysvaikutusten arvo on 226 miljoonaa euroa.

Metsästäjistä 90 prosenttia arvioi sosiaalisen, psyykkisen ja fyysisen hyvinvointinsa kohentuneen eräretkellä, kalastajista 80 %. Eräretki parantaa myös kuntoa. Metsästäjät kävelevät päivässä 8 kilometriä hankalassa maastossa eli valtion mailla metsästäjät kulkevat vuosittain yhteensä noin miljoona kilometriä.

Selvitykset osoitteessa julkaisut.metsa.fi:

- *Terveyttä ja hyvinvointia*

kansallispuistoista – Tutkimus kävijöiden kokemista vaikutuksista

- *Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen*
- *Terveyttä ja hyvinvointia valtion mailta – tarkastelussa metsästäjät ja kalastajat*

Elävä kulttuuriperintö tuo tuloja ja iloa

Lapset tekivät saamenkielisiä lyhytelokuvia Metsähallituksen ja YLE Särmin käyttöön.

Leiri pidettiin Utsjoen Välimaan saamelaistilalla. KUVA: METSÄHALLITUS / PENTTI PIESKI

Vuoden 2014 alussa Metsähallituksen luontopalvelujen hoitoon siirtyi Museovirastolta 29 kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta kuten Välimaan saamelaistila, Raaseporin ja Kajaanin rauniolinnat sekä Loviisan Svartholman linnoitus. Vallisaari Helsingin edustalla ja Öro Saaristomerellä tulivat vastuullemme puolustusvoimilta.

Museoviraston kohteet siirtyivät haltuumme valtioneuvoston myöntämän miljoonan euron määrärahan kera. Käynnistimme suunnittelutyön, jonka tavoitteena on luoda niistä aktiivisia tapahtuma- ja matkailukohteita, joiden luonto- ja kulttuuriperintöarvot turvataan. Kehittämiseen osallistuvat matkailualan toimijat, kunnat, asukkaat ja museoviranomaiset. Kotkan Langinkosken keisarillisen kalastusmajan 125-vuotisjuhlan yhteydessä avattiin kunnostettu kahvila ja Raaseporissa tehtiin arkeologisia kaivauksia.

Öron historiallinen linnakesaari avautuu matkailukäyttöön vuonna 2015, ja Metsähallituksen luontopalvelut kehittää siitä Saaristomerens kansallispuiston luontomatkailun keskuspaikan. Saarella on hiekkarantoja, sotahistoriallisia nähtävyyksiä ja n. 60 rakennusta, joista monet ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita. Matkailukäytön käynnistämiseksi valmistui suunnitelma, jonka mukaan saarelle odotetaan muutaman vuoden kuluttua noin 30 000 kävijää vuodessa.

Yhteysalusliikenne saarelle käynnistyy kesällä 2015, ja 70-paikkaisen vierasvenelaiturin ruoppaus on aloitettu. Aloitimme myös rakennusten kunnostuksen.

Vallisaareessa ja Kuninkaansaareessa jatkuivat kunnostus- ja hoitotyöt. Tavoitteenamme on avata Suomenlinnan maailmanperintöalueen kupeessa sijaitseva, luonnoltaan ja historialtaan erittäin kiinnostava kohde vuonna 2016.

Yhteistyö auttaa luontoa

Metsähallituksen luontopalvelut saa paljon aikaan kumppaniensa kanssa hankerahoituksella. Omarahoitusosuus, joka luontopalveluille tulee pääsääntöisesti valtion budjettivaroista, moninkertaistuu hankkeissa. Saamamme EU-hankerahoitus kaksinkertaistui 5,2 miljoonaan euroon viidessä vuodessa 2010–2014. Erittäin tärkeitä kumppaneita ovat myös ne, jotka korvauksetta antavat aikaansa ja osaamistaan luonnon hyväksi.

Luontopalvelut on asiantunteva koordinaattori, joka kokoaa yhteen toimijoita yhteiskunnan eri sektoreilta ja eri puolilta maata. Laajat LIFE-hankeet

ovat edistäneet luonnonsuojelua ja monet muut hankkeet mm. luontomatkailua.

Saimaannorpalle pesäkinokset yhteisvoimin

Erittäin uhanalaisen saimaannorppan suojele sai lisävauhtia Saimaannorppa-LIFE-hankkeen myötä.

Alkupalavesta 2014 keräsimme vapaaehtoijoukon tekemään norpille pesintää varten apukinoksia, koska luonnonkinoksia ei ollut. Toistasataa vapaaehtoista teki kahden viikon aikana 240 pesäpaikkaa, ja ne kelpasivat norpille mainiosti: arvion mukaan kevättalvella syntyi 64 poikasta, joista 59 apukinoksiin. Lumettomina talvina norpan pesäpoikasista selviää

50–70 %, kun apukinosten ansiosta yli 80 % jäi eloon. Ympäristöministeriö ja Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n Suomen-komitea valitsivat apukinosten tekijät Paras luontoteko 2013–2014 -kilpailun voittajiksi. Hankkeessa tutkittiin pesintätuloksia sukeltaen, ja norppaturvallisten kalanpyydysten käyttöä valvova erätarkastaja aloitti työnsä. Tarkastetuista 392 katiskasta oli norpalle vaarallisia, suuriaukkoisia katiskoita 76.

LIFE-hankkeita soiden ja paahealueiden avuksi

Suoverkosto-LIFE-hankkeen tavoitteena oli ennallistaa eli palauttaa ojitettujen soiden vesitalous ja maisema luonnon-

↓ Saimaannorppakanta pysyi arvion mukaan vuoden 2013 tasolla, n. 300 yksilössä. KUVA: MERVI KUNNASRANTA

Rahkahopeatäplä hyötyy soiden suojelusta. Vuoden 2014 lopussa päättynyt Suoverkosto-LIFE oli Suomen siihen asti suurin EU:n LIFE Luonto -rahaston hanke. KUVA: METSÄHALLITUS / JUSSI MURTOSAARI

mukaisemmaksi täyttämällä ojia ja vähentämällä puustoa. Kun viisivuotinen hanke päättyi 2014, soita oli ennallistettu 4 700 hehtaaria, ojia tukittu miljoona metriä, ja yli sata urakoitsijaa saanut töitä n. 90 henkilötyövuoden ja 3,5 milj. euron verran. Hankkeen kustannukset olivat noin 6,7 miljoonaa euroa, mistä Euroopan unioni maksoi puolet.

Seurasimme tarkasti ennallistamisen vaikutuksia suolla liikkuvien vesien määrään ja laatuun, kasvillisuuteen, lintuihin, perhosiin ja sudenkorentoihin. Tulokset osoittavat, että olemme menestyksekkäästi onnistuneet palauttamaan suoluontoa kohti luonnontilaa. Suomi on ennallistamisen mallimaa. Jaoimme ennallistamisoppia myös maailmalle ja saimme siitä kansainvälistä kiitosta. Suoluonto tuli tutuksi retkillä 3 500 lapselle. Liikuntarajoitteisille järjestettyihin suoretkiin osallistui yli 500 henkilöä. Youtubessa on katseltavissa 10-osainen Nykysuon käsikirja, jossa video- ja valokuvamateriaalia ja piirrosanimaatiota yhdistäen kerrotaan suoluonnon historiasta ja nykytilasta.

Vuonna 2014 alkanut EU-hanke Paahde-LIFE tekee historiaa: ensimmäistä kertaa Suomessa hoidetaan samassa hankkeessa valtion, yksityisten maanomistajien ja yritysten maita. Hallittu polttaminen on tehokas keino turvata harjujen, merenrantaniittyjen ja muiden paahdeympäristöjen ja niissä elävien lajien säilyminen. Runsaan neljän miljoonan euron budjetista puolet saadaan EU:lta. Hanketta koordinoi Metsähallitus, ja kumppaneita ovat Hämeen ammattikorkeakoulu, Pohjois-Savon ELY-keskus, Suomen Metsäkeskus, UPM ja WWF Suomi.

Katoaville lajeille uusia mahdollisuuksia

Metsähallitus ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos aloittivat venäläisten kanssa yhteistyön hävinneiden lohikantojen palauttamiseksi. Ala-Tuuloman voimalaitoksen kalaportaasta Venäjällä pyydettyjä aikuisia merilohia siirrettiin lähelle Suomen rajaa. Viisikymmentä kalaa sai radiolähettimet, joiden avulla kalojen vaellusta, käyttäytymistä ja etsiytymistä

Lutto- ja Suomujoen kutualueille voidaan seurata.

Lohien siirtohankeesta toivotaan helpotusta myös sukupuuton partaalla olevalle jokihelmisimpukalle eli raakulle, jonka kannat eivät ole enää lisääntyneet lohien häviämisen vuoksi. Raakun toukat elävät lohikalojen kiduksilla. Toukkia etsittiin myös Kainuun helmenkalastajat-hankkeessa sadasta purosta tai joesta vuosina 2012–2014. Yhdeksästä joesta löydettiin eläviä raakkuja, mutta nuoria simpukoita havaittiin vain kolmessa joessa. Kartoitimme raakkukantaa laajalti myös pohjoismaisessa Raaku-hankkeessa, ja lajin tila paljastui odotettuaakin huonommaksi. Taantumisen pysäyttämiseksi tarvitaan jokien valuma-alueiden kunnostamista ja kalateitä lohien nousun varmistamiseksi.

Aloitimme metsäpeuran eli suomenpeuran palautusistutuksen suunnittelun. Selvitämme toteutusvaihtoehtoja maa- ja metsätalousministeriön kannanhoidollisen

ESCAPE-Life-hankkeessa palautettiin mm. harvinaista lettohernesaraa kasvupaikoille, joilta se oli hävinnyt. KUVA: METSÄHALLITUS / HEIKKI EERONHEIMO

Presidentti Tarja Halonen sai WWF:ltä syntymäpäivälahjaksi Tarjan talkoot, jotka Metsähallituksen luontopalvelut järjesti kesällä WWF:n vapaaehtoisten kanssa Vallisaaressa. KUVA: METSÄHALLITUS / TEA KARVINEN

linjauksen pohjalta. Tavoitteena on metsäpeuran säilyminen elinkykyisenä ja kestävästi hyödynnettävänä riistalajina. Suomen metsäpeurakanta koostuu nyt Kainuun ja Suomenselän esiintymistä. Jälkimmäinen on tulosta 1970–1980-lukujen taitteessa tehdystä palautusitutuksesta. Varsinkin Kainuun osakanta on taantunut voimakkaasti.

Vapaaehtoisten toiminnasta tuloksia ja säästöjä

Vapaaehtoisten työ on erittäin tärkeää sekä luonnonhoitotoimissa että lajiston seurannassa ja riistakantojen kestävyuden varmistamisessa.

Talkookesä 2014 oli jälleen ennätysmäinen. Suojelualueilla järjestettiin 75 talkoot, yhteistyökumppaneina mm. WWF

Suomi itäisellä Suomenlahdella ja Saaristomeren Jurmossa sekä Pidä Lappi Siistinä ry Perämeren ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa. Kokeilimme uudenlaisia talkoomuotoja, niin että Linnansaaren kansallispuiston pop up -talkoisiin sai ilmoittautua kansallispuiston Facebook-sivuilla ja mereisissä kansallispuistoissa käytiin taistoon roskia ja vieraslajeja vastaan Suomenlahden teemavuoden 2014 kunniaksi.

Lajiharrastajien kuten pesätarkastajien työ on korvaamatonta. Havainnot kertovat, että valkoselkätikoilla oli hyvä pesimävuosi, maakotkilla ja seurantaamme kuuluvilla Pohjois-Suomen merikotkilla erinomainen. Asuttuja maakotkareviirejä oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin, kaikkiaan 348. Onnistuneista pesinnöistä oli tuloksena 213 rengastusikäistä poikasta. Muuttohaukan

pesimätulos oli keskinkertainen, mutta tunturihaukan erittäin huono jo kuudentena vuonna peräkkäin. Rengastusikäisiä poikasia löydettiin vain kolme.

Pohjois-Suomen tunturialueilla vapaaehtoiset osallistuivat ketunmetsästyksen, jotta kettujen uhkaama naali voisi jälleen palata Suomen luontoon Ruotsin tai Norjan Lapista. Joka vuosi vapaaehtoiset metsästäjät laskevat myös lähes tuhat riistakolmiota eri puolilla Suomea. Heinä-elokuussa tehtävät laskennat luovat perustan metsäkanalintujen metsästyksen säätelylle.

Metsähallituksen luontopalvelut palkitsi Vuoden luontovapaaehtoisena **Marko Kettusen**, joka on omistautunut suurpetotiedon lisäämiseen.

Lajistokartoitus hyödyksi tieteellekin

Suojelualueiden lajistokartoitukset on kohdennettu uhanalaisten lajien kannalta keskeisille luontotyypeille ja alueille sekä kohteille, joihin kohdistuu erilaisia maankäyttöpaineita. Esimerkiksi Lapin lajistokartoituksissa on löydetty useita lajeja, joita ei aiemmin ole tiedetty luonnossamme esiintyvän. Erityisesti tieto hyönteislajistosta on karttunut.

Lapissa luontotyyppikartoituksen lähes 20 vuoden ja 4 miljoonan hehtaarin suururakka läheni loppuaan. Mm. ilmakuvia hyödyntämällä on ensin etsitty kiinnostavimmat kohteet, jotka on inventoitu tarkemmin paikan päällä.

Asiantuntijat määrittivät 64 uutta sienisääskilajia Suomessa. Näistä neljä on uusia myös Euroopalle ja neljä koko Euraasialle. Pohjoisen vanhat metsät ja luonnontilaiset aapasuot ylläpitävät suurempaa hyönteisten monimuotoisuutta kuin on aiemmin tiedetty.

Paikkatietojärjestelmään tallennettuja tietoja käytetään muun muassa alueiden hoito- ja käyttösuunnitteluun. Myös yliopistot ja tutkimuslaitokset voivat hyödyntää aineistoa.

Luontopalvelujen meritoiminnan painopistettä siirrettiin tiedon keruusta tietojen käyttöön. Ryhdyimme seuraamaan merenpohjien luonnon tilaa.

Tukea eräharrastukseen ja erävalvontaan

Metsästys-, kalastus- ja maastoliikennelupien myynnistä kertyneet tulot ylittivät ensi kertaa viisi miljoonaa euroa, vaikka kanaintujen lupakiintiöitä jouduttiin pienentämään riistakolmiolaskentojen osoittaman heikentyneen pesintätuloksen perusteella. Lupatuloja käytetään riistan ja kalavesiemme hoitoon sekä eräpalvelujemme parantamiseen.

Kehitimme saalis seuranta järjestelmiä yhteistyössä Suomen Riistakeskuksen kanssa, ja Oma riista -saalis seuranta-

palvelu on jo kansalaisten käytössä. Eräharrastuksen jatkuvuutta pyrimme turvaamaan käynnistämällä Eräpassi- ja Eräkummi-hankkeet nuorille.

Erävalvontaan saimme uudenlaista apua ja näkyvyyttä, kun pestasimme nuorten työllistämiseen osoitetulla määrärahalta nettierätarkastajan. Vastavalmistunut poliisi seurasi metsästyksen ja kalastukseen liittyvää keskustelua internetin keskustelupalstoilla ja sosiaalisessa mediassa sekä ohjasi eränkävijöitä hyviin erätapoihin. Tämä neuvonta tuki 12 muun erätarkastajan maastossa tekemää valvontatyötä. Tehostetun kalastuksenvalvonnan myötä havaittiin runsaasti rikkeitä kalanpyydysten merkitsemistavoissa. Metsästysrikkeet sen sijaan vähenivät.

Uusia suojelualueita hoitoomme

Valtion suojelualueiden määrä kasvoi useiden uusien suojelualueiden perustamisen myötä. Alueet olivat jo entuudestaan Metsähallituksen hallussa. Kahden kansallispuiston lisäksi valtio perusti Varsinais-Suomeen 91 luonnonsuojelu-alueita, joiden pinta-ala on yhteensä noin 13 000 hehtaaria. Saimaalle Etelä-Savoon syntyi n. 13 000 ha suojelualueita. Ne on tarkoitettu erityisesti saimaannorpan suojelun edistämiseen. Osana METSO-ohjelmaa Metsähallitus siirsi suojeluun 13 000 hehtaaria talousmetsiä. Fennoskandian vihreä vyöhyke laajeni Suomusalmella lähes 33 000 hehtaarin laajuisilla suojelualueilla, kun ns. Kalevalapuiston kokonaisuutta Suomen ja Venäjän rajalla täydennettiin.

Luontopalvelut vastaa uusien suojelualueiden kiinteistönmuodostuksesta, rajojen merkitsemisestä maastoon sekä hoidon ja käytön suunnittelusta.

Ylä-Lapissa riekkokanta nousi 50 prosenttia edellisvuodesta. KUVA: METSÄHALLITUS / TIMO ESKOLA

Teijon kansallispuisto on Suomen 39. kansallispuisto, jossa on monipuoliset retkeilymaastot ja -mahdollisuudet.

KUVA: METSÄHALLITUS / TEA KARVINEN

Kaksi uutta kansallispuistoa kansalaisten aloitteesta

Kansallispuistoja on Suomessa vuodesta 2015 alkaen 39, kun ympäristöministeriö valitsi kansalaisten ehdottamista kohteista toteutettaviksi Etelä-Konneveden ja Teijon. Ne täydentävät kansallispuistoverkostoamme suojelemalla ikimetsiä ja erämaarantoja Konneveden ja Rautalammin kuntien alueella sekä monipuolista Varsinais-Suomen luontoa Salossa.

Etelä-Konnevesi tarjoaa luontoelämyksiä marjastuksesta melontaan. Teijolla voi lyhyenkin retken aikana kulkea

jylhässä kalliomaastossa, ihailla kaunista järvimaisemaa, kokea suon ja metsän mosaiikin sekä aistia meren läheisyyden.

Teijon retkeilyalueen entinen talousmetsä palautuu vähitellen kohti luonnontilaa osana kansallispuistoa. Virkistyskalastus Matildanjärvellä jatkuu. Koska hirvi ja valkohäntäpeura aiheuttavat vahinkoja liikenteelle sekä maa- ja metsätaloudelle, niiden metsästys on sallittu 15.10.–31.12. Metsähallituksen luvalla.

Etelä-Konnevedellä tuotamme retkeilyn peruspalvelut ja tuemme luontomatkailua. Palvelujen kehittäminen käynnistyi

yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan myötä.

Kansallispuistojen perustaminen tukee kuntien ja yritysten toimintaa luontomatkailun kehittämiseksi.

Kansallispuistot perustettiin valtion entuudestaan omistamille Natura-alueille. Turvaamme luontoarvojen säilymisen suojele- ja luonnonhoitotoimin kävijämäärän kasvaessa.

Luontopalvelujen työ tuottaa tulosta

Vaalimme luontoa ja kulttuuriperintöä

Keräämme luontotietoa sekä hoidamme luonto- ja kulttuuriperintökohteita ympäristöministeriön toimeksiannosta.

Luontotyötämme lukuina 2014

- metsiä ja soita ennallistettu 1 627 ha
- perinneympäristöjä hoidettu 4 310 ha
- luontotyyppejä kartoitettu 137 614 ha
- lajistokartoituksia 1 621 ha:n alalla
- muinaisjäännöksiä 2 273 ja suojeltuja rakennuksia 334 kpl luontopalvelujen alueilla

Kukhoisista löydettiin äärimmäisen uhanalainen punahärö. KUVA: LUBOMIR HLASEK

Hyödynnämme hankerahoitusta tehokkaasti

Hankerahoituksella vahvistamme maakuntien luontomatkailemista muiden toimijoiden kanssa ja kohdistamme hoitotoimia uhanalaisten lajien ja luontotyyppien säilyttämiseksi.

Hanketietoa 2014

- Käynnissä n. 100 hanketta
- EU-hankerahoitus 4,8 milj. (7 % työmme rahoituksesta)
- hankerahoitus kaksinkertaistunut 5,2 miljoonaan euroon viidessä vuodessa 2010–2014

Laajat asiakaspalvelumme opastavat luonto- ja eräretkille

Uudistunut Luontoon.fi-verkkopalvelu on Suomen suosituin retkeilypalvelu. Se esittelee yli 300 luontomme upeinta retkikohdetta, parinaan Retkikartta.fi-palvelumme kartat retki- ja eräkohteista. Kumpikin palvelu toimii myös mobiiliversiona.

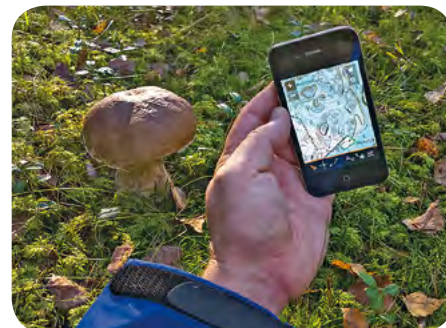
Eräluvut.fi-sivustomme ja sen verkkokauppa antavat tiedot metsästys- ja kalastuskohteista ja lupien hankinnasta.

Miös valtion kalastuksenhoitomaksu ja kalastusläänihoitokset viehekalastusmaksut siirtyivät vuoden lopulla luontopalvelujen kautta hankittaviksi, jolloin kalastusmaksut ja valtion vesien kalastusluvat hoituvat yhdessä osoitteessa.

Moottorikelkkailulupa valtionmaiden kelkkaurilla liikkumiseen on mahdollista hakea vaikka koko perheelle kerralla ja ostaminen käy helposti: puhelimitse, toimipaikoistamme tai Eräluvut.fi-verkkosivuston kautta.

Asiakaspalvelumme tunnuslukuja 2014

- Luontoon.fi: 1,1 milj. yksittäistä kävijää, 8,7 milj. sivunlatausta
- Retkikartta.fi: lähes 1,9 milj. sivunlatausta
- Eräluvut.fi: yksittäisiä kävijöitä 286 000
- luontokeskukset: 1 milj. käyntiä
- opastettuja asiakkaita ryhmissä: 63 619
- yli 7 000 km luontopolkuja ja reittejä
- 2 900 huollettua taukopaikkaa
- retkeilijöiden asiakastytyvyisyys 4,3 (asteikolla 1–5)
- metsästäjien asiakastytyvyisyys 3,7 (asteikolla 1–5)

Retkikartta.fi-palvelusta julkaistiin mobiilivoellus. KUVA: TAPANI MIKKOLA

Hyvät palvelut tuovat kävijöitä, kävijät tuovat tuloja

Tuotamme budjettivarojen retkeilyn peruspalvelut. Perimme kalastus- ja metsästyslupamaksuja, joiden tuotto käytetään riistamaiden ja kalavesien hyväksi. Elinkeinosektori luo lähialueille maksulliset matkailupalvelut.

Rahasumma, jonka valtio sijoittaa kansallispuistoihin ja retkeilyalueisiin, palautuu keskimäärin 10-kertaisesti takaisin paikallisena yritystoimintana ja työpaikkoina ja jokainen lupamaksuna maksettu euro 7-kertaisena.

Lisätietoa talousvaikutusten laskentamenetelmästä: www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous

Retkeilyn ja eräharrastuksen tunnuslukuja 2014

- Metsähallituksen luontopalvelujen hoidossa olevilla alueilla 5,6 milj. käyntiä
- kansallispuistoissa 2,3 milj. käyntiä
- kansallispuistojen paikallistaloudelliset vaikutukset yht. 125,8 milj. euroa
- metsästyslupia myyty 50 100 kpl
- kalastuslupia myyty 70 151 kpl
- metsästys- ja kalastuslupa-asiakkaiden rahankäytön aluetaloudelliset vaikutukset yht. 28,2 milj. euroa

Tarjoamme työtä kautta maan

Puolet luontopalvelujen henkilöstöstä työskentelee Lieksa–Pori-linjan eteläpuolella, neljännes Pohjanmaan alueyksikössämme ja neljännes Lapissa. Palkkaamme kausityöntekijöitä ja nuorisotyöllistettäviä ja tarjoamme työtä myös avolaitosvangeille. Käytämme paikallisten yrittäjien kuten urakoitsijoiden palveluja. Vapaaehtoiset antavat tärkeän työpanoksen luonnon hyväksi.

Työtä luonnon hyväksi 2014

- luontopalvelujen henkilöstö: 624 htv
- nuorisotyöllistetyt: 110 henkeä ja n. 50 htv
- avolaitosvangit: 51 htv
- vapaaehtoiset: 2 510 henkilöä teki yhteensä 23 henkilötyövuoden verran työtä luonnon ja kestävien riistakantojen puolesta.

EU-rahoitteisissa luonnonsuojeluhankkeissa työllistetään koneurakoitsijoita eri puolilla maata. KUVA: PHILIPPE FAYT

Upean luontomme hoitoa vuonna 2015

Nuuksion kansallispuistosta löytyy luonnonrauhaa, vaikka Nuuksion suosio on kasvanut vuosi vuodelta.

KUVA: METSÄHALLITUS / TEA KARVINEN

Kansallispuistojen, kulttuuriperinnön ja kestävien riista- ja kalakantojen hoitajana luontopalvelut vaalii kansallisuusomaisuutta. Tässä poimintoja työstämme vuonna 2015.

Kansallisuusomaisuutemme arvo kasvaa

- Kunnostamme arvokkaita kulttuuri-perintökohteita kuten Svartholman linnoitusta ja Raaseporin rauniolinnaa.
- Suunnittelemme metsäpeuran palautusistutusta lajin levinneisyysalueen yhtenäistämiseksi ja laajentamiseksi esimerkiksi Suomenselän eteläosissa, Oulujärven länsipuolella ja Pohjois-Karjalassa.
- Hoidamme EU-rahalla paahdeympäristöjä ja turvaamme niiden erittäin uhanalaisten lajien elinmahdollisuuksia.

Ihmiset saavat hyvää oloa luonnosta

- Madallamme luontoon lähtemisen kynnyistä tuomalla kuntien luontoliikuntapaikkoja Retkikartta.fi-palveluun.
- Hoidamme valtion kalastusmaksujen keräämisen ja parannamme kalastusmaksuihin liittyvää palvelua.
- Uudistamme asiakaspalvelujärjestelmiämme ja alamme seurata kansallispuistojen ja eräpalvelujen asiakkaiden kokemia hyvinvointivaikutuksia.

Kumppanuus matkailuteollisuuden kanssa luo kasvua

- Osallistumme Lounais-Suomen luontomatkailun kehittämiseen avaamalla Örön linnakesaaren ja parantamalla Teijon uuden kansallispuiston palveluja.
- Lujitamme asemaamme pääkaupunkiseudulla alueen merkittävänä matkailutoimijana.
- Parannamme Urho Kekkosen kansallispuiston retkeilypalveluja erityisesti Saariselän matkailualueen läheisyydessä.

Teemme ilolla ja taidolla työtä kansallisuusomaisuuden puolesta

- Kehittämiämme paikkatietojärjestelmiä otetaan käyttöön luonnonsuojeluhallinnossa suojelualueiden seurantaan ja suunnitteluun liittyen.
- Jatkamme työttömien ja työttömyysuhan alla olevien nuorten työllistämistä.
- Osallistumme avolaitosvankien kuntouttamiseen tarjoamalla heille mielekkäitä töitä luonnossa.

LUONTOPALVELUJEN RAHOITUS 2014

Metsähallituksen luontopalvelujen toiminta rahoitetaan pääosin valtion budjettivaroin. Tulorahoitus muodostuu mm. metsästys- ja kalastuslupa- sekä vuokratuloista.

■ Ympäristöministeriö 36,6 milj. €

■ Tulorahoitus 10,2 milj. €

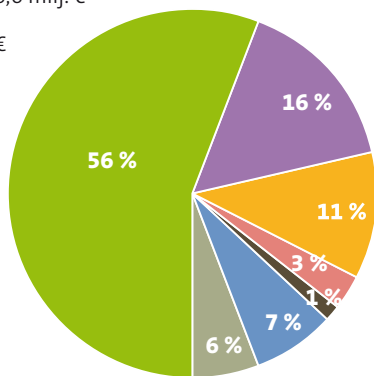
■ Maa- ja metsätalousministeriö 7,3 milj. €

■ Työ- ja elinkeinoministeriö 2,0 milj. €

■ Oikeusministeriö 0,8 milj. €

■ EU-hankerahoitus 4,8 milj. €

■ Muu rahoitus 3,7 milj. €

Rahoitus yhteensä: 65,4 milj. €

METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

Metsähallitus on valtion liikelaitos, joka tuottaa luonnonvara-alan palveluja. Metsähallituksen tehtävät jakautuvat liiketalouteen (mm. metsätalous, kiinteistökauppa) ja luontopalvelujen tulosalueen hoitamiin julkisiin hallintotehtäviin (mm. luonnonsuojelu, eräpalvelut ja maksuttomat retkeilypalvelut).

PINTA-ALATIETOJA 1.1. 2015

Valtion maa- ja vesiomaisuus (n. 1/3 Suomen pinta-alasta) on valtion kiinteistöstrategian mukaisesti keskitetty yhden organisaation, Metsähallituksen, hallintaan.

- Metsähallituksen hallinnassa on valtion maita 9,1 milj. ha ja vesiä 3,4 milj. ha, yht. 12,5 milj. ha.
- Tästä luontopalvelujen hoidossa on maita 3,9 milj. ha ja vesiä 3,2 milj. ha, yht. 7,1 milj. ha (57 % Metsähallituksen alueista):
 - 39 kansallispuistoa, 19 luonnonpuistoa ja n. 500 muuta luonnonsuojelualuetta (yht. n. 1,7 milj. ha)
 - 12 erämaa-aluetta (n. 1,5 milj. ha)
 - muita alueita mm. 6 valtion retkeilyaluetta (jotka ovat metsätalouden tulosalueen hallinnassa, mutta luontopalvelujen hoidossa).

LUONTOPALVELUJEN ORGANISAATIO 1.1. 2015

OHJAUSYKSIKÖT:		LUONTOPALVELUJOHTAJA Rauno Väisänen		
HALLINTO Apulaisjohtaja Marja-Liisa Hintsanen				
KEHITTÄMINEN Vs. kehitysjohtaja Arto Ahokumpu				
TALOUS Talouspäälikkö Sirpa Niironen				
VIESTINTÄ Viestintäpäälikkö Päivi Rosqvist				
PROSESSIT	ALUEIDEN HALLINTA Päälikkö Markku Vickholm	ETELÄ-SUOMEN LUONTOPALVELUT Vs. aluejohtaja Matti Määttä	POHJANMAAN LUONTOPALVELUT Vs. aluejohtaja Samuli Sillman	LAPIN LUONTOPALVELUT Aluejohtaja Jyrki Tolonen
	ERÄASIAIT Erätalouspäälikkö Jukka Bisi	Aluepäälikkö Seppo Manninen	Aluepäälikkö Arja Halinen	Aluepäälikkö Elina Stolt
	LUONNON SUOJELU Päälikkö Aimo Saano	Aluepäälikkö Jarmo Väisänen	Aluepäälikkö Erkki Turtinen	Aluepäälikkö Pirjo Ilvesviita
	LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ Päälikkö Anneli Leivo	Aluepäälikkö Harri Karjalainen	Aluepäälikkö Pirkko Siikamäki	Aluepäälikkö Päivi Paalamo
		Aluepäälikkö Jouni Aarnio	Aluepäälikkö Matti Tapaninen	Aluepäälikkö Sakari Kokkonen
	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat	Alueelliset tiimit Puistonjohtajat

KÄYNTIMÄÄRÄT METSÄHALLITUKSEN LUONTOKESKUKSISSA 2014

Luontokeskuksissa kirjattiin vuonna 2014
yhteensä 1 007 500 käyntikertaa.

Luontokeskus	Käyntimäärä
Hailuoto	12 100
Haltia	115 000
Hossa	39 800
Häme	16 000
Ivalo	13 900
Kalajoki	33 200
Karhunkierros	7 200
Kilpisjärvi	10 200
Koilliskaira	12 000
Koli	48 700
Kuhmo	10 400
Kuusamo	20 200
Liminganlahti	54 800
Linnansaari	8 300
Merenkurkku	13 600

Oulanka	51 900
Pallastunturi	40 900
Pyhä-Luosto	96 900
Ruunaa	5 500
Saariselkä	44 200
Saaristomeri	12 200
Saimaa	30 600
Savukoski	7 100
Seitseminen	28 700
Syöte	33 900
Tammisaari	16 100
Teijo	17 000
Tunturi-Lappi	27 900
Yllästunturi	80 700
Ylä-Lappi	98 500

Metsähallituksen luontokeskukset ja
palvelupisteet 2014. Yhteystiedot ja palvelut:
www.luontoon.fi > Asiakaspalvelu.

KÄYNTIMÄÄRÄT KANSALLISPUISTOITTAIN 2014

Metsähallitus hoitaa Suomen kansallispuistoja,
joita vuonna 2014 oli 38. Käyntejä kirjattiin
yhteensä 2 286 500. Etelä-Konneveden kansal-
lispuisto perustettiin 1.9.2014. (1.1.2015 lähtien
kansallispuistoja on 39, kun Teijon kansallis-
puisto perustettiin.)

Kansallispuisto	Käyntimäärä
Etelä-Konnevesi	9 700
Helvetinjärvi	18 900
Hiidenportti	10 200
Isojärvi	12 300
Itäinen Suomenlahti	14 200
Kauhaneva-Pohjankangas	7 200
Koli	135 200
Kolovesi	10 200
Kurjenrahka	36 600
Lauhanvuori	11 000
Leivonmäki	12 900
Lemmenjoki	12 200
Liesjärvi	28 600
Linnansaari	30 500

Nuuskio	285 200
Oulanka	179 600
Pallas-Yllästunturi	514 800
Patvinsuo	13 000
Perämeri	9 800
Petkeljärvi	18 800
Puurijärvi-Iso suo	8 400
Pyhä-Häkki	15 900
Pyhä-Luosto	101 600
Päijänne	14 000
Repovesi	98 200
Riisitunturi	22 400
Rokua	17 800
Saaristomeri	54 700
Salamajärvi	14 000
Seitseminen	41 000
Selkämeri	48 000
Sipoonkorpi	75 200
Syöte	36 600
Tammisaaren saaristo	48 000
Tiilikkajärvi	8 400
Torransuo	12 000
Urho Kekkosen kp	288 600
Valkmusaa	10 800

KÄYNTIMÄÄRÄT RETKEILYALUEITTAIN 2014

Metsähallitus hoitaa valtion retkeilyalueita,
joita vuonna 2014 oli 7. Retkeilyalueilla
vierailtiin yhteensä 355 300 kertaa.
(Teijon retkeilyalueesta tuli 1.1.2015 osa uutta
Teijon kansallispuistoa.)

Retkeilyalue	Käyntimäärä
Evo	64 400
Hossa	51 700
Iso-Syöte	25 100
Kylmäluoma	25 800
Oulujärvi	39 500
Ruunaa	81 200
Teijo	67 600

Kartta suojelu- ja retkeilyalueista
seuraavalla sivulla. →

Metsähallituksen luontopalvelut

Metsähallituksen luontopalvelut -yksikkö vastaa ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa luonnonsuojelusta sekä retkeily- ja eräpalveluista valtionmailla. Luontopalvelujen hoidossa ovat mm. kansallispuistot, luonnonpuistot ja valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista.

Metsähallituksen luontopalvelujen tehtäviin kuuluvat:

- luonnonsuojelu ja -hoito
- maksuttomat retkeilypalvelut
- eräpalvelut: kalastus- ja metsästys- sekä maastoliikenneluvat; riistanhoito.

www.metsa.fi/luonnonsuojelu – tietoa Metsähallituksen luontopalvelujen työstä

www.luontoon.fi – luonnossa liikkujan laaja palvelusivusto suojelu- ja retkeilyalueista

www.retkikartta.fi – valtionmaiden retkeily-, kalastus- ja metsästyskohteet karttapalveluna

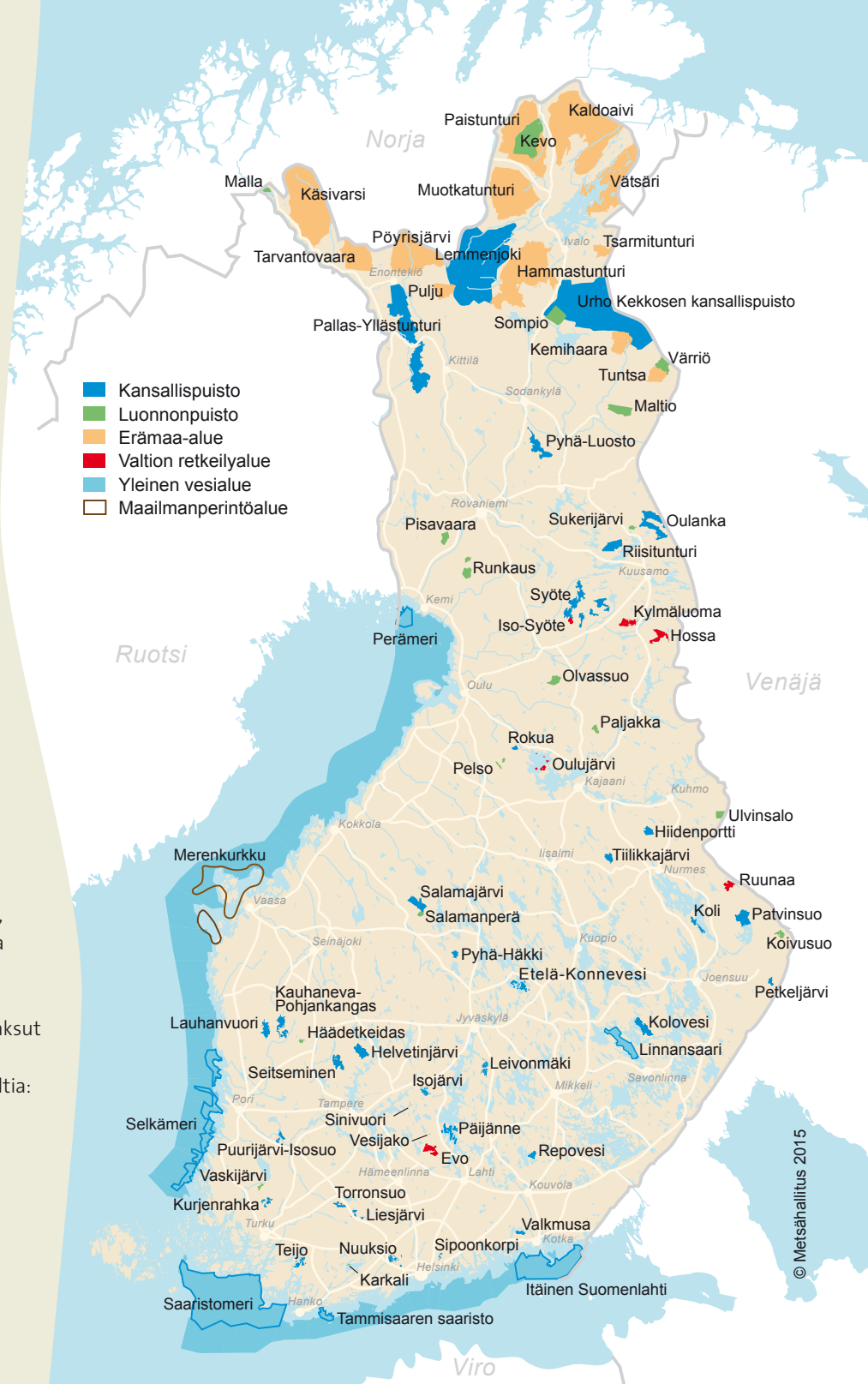
www.eräluvut.fi – kalastus-, metsästys- ja maastoliikenneluvat sekä kalastuksenhoitomaksut

www.haltia.com – Suomen luontokeskus Haltia: koko Suomen luonto saman katon alla

 Luontopalvelut
Twitterissä

 Suomen kansallispuistot
Facebookissa

 METSÄHALLITUS

Kansallispuistot, luonnonpuistot, erämaa-alueet, valtion retkeilyalueet sekä yleiset vesialueet, jotka olivat Metsähallituksen hoidossa 31.12.2014. (Teijon kansallispuisto perustettiin 1.1.2015.)